

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:
Egy évre . . . 10 kor. — fill.
Hat óra . . . 5 kor. — fill.
Három óra . . . 2 kor. 50 fill.
Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.
Egyes számok 20 fillérről kaphatók
a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK

Négyhasábos petít-sor egyszeri közlésért 14 fill.
készeriért 12 fill., többszöriért 10 fill. évenként.
Bélyegdíj minden egyes beiktatásról 10 fillér.
Hivatalos hirdetések
100 szögig 2 kor. 40 fill., azontúl minden szög 2
fillérről számítottak.
A nyilttérben:
minden négyhasábos garmond-sor díja 30 fillér.
Velünk 7-8szeküttetésben levő hirdető-irodák, elő-
fizetőink, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj-
kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TARSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.
Kéziratok vissza nem adnak.
FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer
— vasárnap reggel. —

A hirdetőket, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba
(Takaré- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.
A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA.

Hivatalos közlemény.

4010/1902 szám,

Hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy a gazdasági munkás és cselédsegélyező pénztárról szóló, 1900 évi XVI. t. cz. valamint az ezen törvények végrehajtására vonatkozó 6531/902 eln. sz. m. kir. földművelésügyi miniszteri rendelet f. évi július hó 1-vel életbe lépett.

A végrehajtási rendet 36 §-a szerint a helyi bizottság megalakításáig továbbra is Léva város rendőrkapitánya lesz hivatalos teendőket ellátni, miért is úgy a pénztárba belépni kívánók, mint az érdekeltek gazdák, munkások cselédek stb. utasítatnak, hogy a gazdasági munkás és cselédsegélyzőpénztár ügyekben közvetlenül Léva város rendőrkapitányi hivatalához forduljanak.

Együttal figyelemmel a már bekezdett cséplési időszakra — figyelmeztetem a cséplőgéptulajdonosokat az 1902 évi XVI. t. cz. 25 és 16 §-inak ama rendelkezésére, mely szerint a központi igazgatóság felhatalmazással bír arra, hogy a gazdasági gépeknél alkalmazott munkások baleset esetére való biztosítására nézve a munkaadókkal és géptulajdonosokkal külön biztosítási szerződések legyenek köthetők, s ha a munkások ekként biztosítva nincsenek, a gépetetőket, fűtőt, a gépen álló kéveadogatókat, úgyszintén a szecsakavágó gépnél alkalmazott etetőt köteles a pénztár rendkívüli tagjával fölvetetni s a tagsági díjat (egy korona) helyette megfizetni, kivéve ha meggyőződött arról, hogy az illető a pénztárnál, mint rendes, vagy rendkívüli tag, vagy mint gazdasági cseléd baleset esetére különben is van már biztosítva.

Ha a gép tulajdonos az öt illető eme kötelezésének nem tesz eleget: e mulasztásból eredő teljes kárért az etetőnek, a fűtőnek, kéveadogatóknak, illetve jogutódainak akkor is felelőséggel tartozik, ha a munkásokban bekövetkezett baleset körül öt különben semmiféle gondatlanság se terheli.

A külön biztosítás esetén követendő eljárást s annak módjait a fennebb hivatkozott számú végrehajtási rendeletnek 16 §-a — a rendkívüli tagok fölvetését, jogait kötelezéseit s a biztosításnak előnyeit pedig 13 §-ja írja körül, — melynek teljes tartalmáról az érdekeltek a fent megjelölt hivatalnál értesülés s az eljárásra nézve kellő utbaigztatást nyerhetnek.

Léva, 1902. július hó 16.

Bédogh Lajos
polgármester.

T A R S Z A.

Dal a városról.*)

Szörnyű a por a megye uton . . .
Szól a közönség: ezt ki nem bírom.
S filléreit forintba rakja,
Hogy öntöztesen a város rajta.
Nem szabad szólni és nem szabad tenni —
A jó, a bölcs tanács ingyen fog öntözteni
S a megye utról a por eltűnik, —
Mikor az Isten öntöz, s az eső esik.

Halad nagyon Léva előre,
Csinálnak mindent itt nyakra före.
Lesz villamos világítása
És készül már a csatornázása.
Nem szabad szólni és nem szabad tenni —
Csatorna mindenütt, beletalálók lépni.
Jaj merre térjek, jaj uram hová?
Már bele léptem vége fucsca a csatorna.

A nagy városban sétátér kell,
Ezt még Léva is csak így fogják fel:
S hogy promenádjuk is legyen hát,
Imitt amott is ültetnek egy fát.
Nem szabad szólni és nem szabad tenni —
Árnyék van mindenütt, jaj megtalálók sülni . . .
Jaj merre térjek, jaj uram hová?
A sétátérre már el nem jutok soha.

Ártézi kut kell a magyarnak,
Azért Léva is ilyet akarnak.
A temetőnél kéne furni,
'Sz úgy is mindenki oda fog jutni.
Nem szabad szólni és nem szabad tenni —
Mély kut van mindenütt, bele találok esni:
Jaj merre térjek, jaj uram hová?
Csak a városba, ott úgy sem lesz kut soha.

Nagy itt Léva az összetartás,
Mint jó testvérek szeretik egymást,

*) Énekelte Szabados László a Napfogyatkozás
éperetében.A kir. pénzügyigazgatóság
kérdése.

Midőn tizenöt esztendővel ezelőtt a kormány a kir. pénzügyigazgatóságok decentralizációját elhatározta, figyelme nyomban Léva városára terelődött, mint a mely oly természetalkotta központban fekszik, hol Felső-Magyarország csaknem összes utai összpontosulnak, hol megvan minden kellék a fejlődésre, Épen ezért az akkori kormány a Bars és Hontvármegyék területére kiterjedő hatáskörrel Léva kir. pénzügyigazgatóságot állított fel, a melynek immár tizenöt évi működése meggyőzhetett mindenkit arról, hogy keresve sem lehetett volna alkalmasabb, jobb helyet találni e hivatal számára, a hol úgy a hivatal maga, mint a tisztviselők, megfelelő elhelyezést nyertek, a honnan a pénzügyi adminisztráció a szélrózsa minden irányában a legkönnyebben, s emellett a legolcsóbban eszközölhető.

Két év előtt Ipolyságon a kormány új kir. pénzügyigazgatóságot állított fel, a minek következtében a lévai kir. pénzügyigazgatóság személyzetének számát apasztották, illetve a tisztviselők egy részét Ipolyságra helyezték át. Ez intézkedés célszerű, vagy célszerűtlen voltáról nem akarunk beszélni. Ez az új pénzügyigazgatóság felállításában azonban azt a vágyat élesztette Ar-Maróth kis község közönségében (talán annak is csak elenyésztő csekély töredékében), hogy a királyi pénzügyigazgatóságot Léváról Maróthra kell helyezni. Mozgalmat is indítottak, hogy ezt a tervet keresztül vigyék s a kormányt — nem jól informálva — maguk részére megnyerjék.

Eltekintve attól, hogy Barsvármegye közönségének tulajdonképpén többségét ismét szemben találja Aranyos-Maróth, a mely saját egoista céljának képes az egész vármegye jól felgott

érdekét könnyelműen áldozatul oda vetni, ezuttal sem tud mozgalmának indokálul egyebet felhozni, mint azon tévesen felgott és magyarázott körülményt, hogy a törvény intenciója az, hogy a kir. pénzügyigazgatóság lehetőleg a vármegye központi székelyén legyen. Hát ez igen helytelen felgott, mert ha a kormány az ez lett volna a célja, akkor keresztül sem vihette volna, mert több olyan megyei székelyet ismerünk, a hol absolute lehetetlen egy 30—40 családos tisztviselővel bíró hivatalt elhelyezni. Megjegyezzük azonban, hogy abban Ar-Maróthnak semmi érdeme, hogy éppen ott van a megyei és törvénykezési székely, ahhoz ő csak oly körülmények között jutott, amikor a hazafiaknak gyűléstartásra olyan zugot kellett keresni, a melyet az ellenség nehéz hozzáférhetőségénél fogva egy könnyen meg nem közelíthetett. Tehát mikor a megyei székely Léváról Kistapolcsányba, majd Maróthra helyeztetett át, ez azért történt, mert Maróth egy elrejtett, zárt völgykötletben fekszik, a hova olyan meredek partos utak vezettek, hogy megátkozta, a ki egyszer keresztül ment rajta, a melyet még az ellenség is messzire elkerült. Hogy azután a zivataros idők elmúltával is ott maradt, abban megint semmi különös érdeme nincs e közönségnek, mely annyi hivatal dacára sem tudott fejlődni, úgy hogy ma sem több egy kis falunál, a melyben a tisztviselő el van temetve, a hova még büntetésből sem megy szívesen senki.

Léva határában pedig bármely irányban jókárban tartott utak egész hálózata egyesül, s így Léva oly kereskedelmi forgalom létesült, a milyennel csak kevés felvidéki város dicsekedhetik, a mit talán igazol az is, hogy a lévai vasutállomás mult évi teherforgalma közel egy millió métermázsára rug, hogy posta pénztári

forgalma — a szintén nagy összeget képviselő pénzes levelek kivételével — közel 3 milliót tett ki. E mellett gabona piacza pedig a felvidéken Miskolcz és Nyitra között egyáltalán párját nem találja.

Hát ezt persze mind nem mondhatja Aranyos-Maróth, a melynek ipari és kereskedelmi forgalmát Verebély, Zsarnócza, Nagy-Salló vagy még Zseliz is felülmúlja.

Megemlíthetjük a Léva város területén levő számos kulturális, jótékonyági s egyéb társadalmi közintézményt, a melyek mind a haladni vágyó polgárság összegyűjtött filléreire épültek, a melyekhez Aranyos-Maróthon hasonlóan nem találunk. Azonban ezt bővebben kifejtettük a törvényszék kérdésének tárgyalása alkalmával kifejtett emlékiratban. E helyett azonban csak Barsvármegye adófizető polgárainak azon érdekelttségét mutatjuk ki száraz statisztikai adatokkal, melyek minden czífra beszédnél ékebben indokolják a kir. pénzügyigazgatóság Léva tartását.

Barsvármegyében van 21 gyár és 3 szesz-szabadraktár, a melyből Léva és vidékén fekszik 17. A 3 szabadraktárból is 2 van Léva, 1 pedig Verebélyen. A gyárak pénzügyi ellenőrzése már most csak is Léváról eszközölhető helyesen s így a pénzügyigazgatóságnak Maróthra való helyezése egyenesen a pénzügyi adminisztráció kárával járna. Továbbá a lévai járás közönsége maga adóban és illetékben majdnem annyit fizet, mint a vármegye többi része, de ha hozzá vesszük a Lévához csatlakozó érdekelttséget, adó szerint a vármegye adófizető közönségének $\frac{3}{4}$ része Léva felé gravitál.

De tekintünk el mind ettől, még akkor is el kell ismernünk, hogy Ar-Maróthon nem lehet elhelyezni egy 30—40 családos tisztviselővel bíró hivatal.

hogy nem vette észre a kinyújtott kezét, vagy talán nem merete észrevenni.

Niklay Jancsi ügyesen felugrott a székéből és máshol keresett helyet. Mariska helytel kinálta Nagyot, a ki le is telepedett Iluska mellé.

Egy pillanatra csend állott be. Várták, hogy az új vendég megszólaljon. Az azonban csak nézett maga elé. A többiek meg őt nézték, a mint hosszú Ferencz-József kabátjában, világos sárga hajával, nagy pápa szemmel az orrán, a puha fotelben ült, lába mereven meghajlítva, keze pedig a szék két karfáján.

— Ugy ül mint egy egyiptomi Isten, sugdosták egymás között.

Iluska látta, hogy neki kell megkezdene az ostromot.

— Nagy ur, ugy-e Ön bölcsesz?

— Ó kérem, csak filozopter vagyok.

— Hiszen az mindegy!

— Már nekünk csak ez a titulus jár ki.

— Aztán mivel foglalozik főzében?

— Esztetikával.

— Hát tanulnak maguk a szépről is?

— Ó igen, az esztetika, ez a tudományok csuca. A szép után való törekvés, ez szülte az ember legszebb tevékenységét a művészetet és a tudományok legköltoibb ágát, az esztetikát.

És folytatta tovább. Elkézdett gesztikulálni, mindig hangosabban beszélt, egyszer csak észrevette, hogy mindannyian őt hallgatják. Hirtelen elhallgatott.

— Csak folytassa, kérte Iluska. Hiszen olyan érdekesen tud beszélni. Én nagyon szeretem a filozoptereket.

Ugy élnek itt mint egy családban,
S védik egymást az adótanácsban . . .
Nem szabad tenni és nem szabad szólni —
Adó van mindenütt, jaj rám találnak szólni,
A zárt ülésben jaj mit is tegyek?
Már reám sózták, vége már, fizethetek . . .

Az igazság és hamisság.

Az előszobában megszólalt a csengetyű.
— Ez ő, szólt a házi kisasszony.
— Ki ez az ő? kérdezték a többiek.
— Ó a filozopter. Árpádnak valami új ismerőse.

Csalódtak! a szalon ajtaján a társaság egy ismert tagja lépett be. Niklay Jancsi, a huzárönkéntes. A leányoknak odanyújtotta kezét, a fiukat egy szervusszal üdvözölte és maga alá huzott egy fotelt.

Mariska folytatta a filozopter bemutatását.

— Nagy Józsefnek hijják és a mint Árpád mondja — én meg nem ismerem — igen sokat tud és még többet tanul, de nagyon modortalan fiu. Egyedül áll a világban, társaságot talán még nem látott.

— Akkor biztosan nőgyűlölő veti közbe a fekete Iluska.

— Nem hiszem, mert még nem sokat érintkezhetett veünk, jegyezte meg Mariska.

— Ejnye Mariska, maga ugyancsak elszóltta magát szólt a huzár.

— Sebaj. Tehát folytassuk az ismertést. Árpád meghitta mára tudományos társalgásra, de egy ideig itt tartjuk magunknál.

Tusha gondolkodott, mint a ki valami nagyon okosat akar mondani.

— Mit csináljak ezzel a romlatlan kedélyű férfival, kérdezte végre,

Romlatlan kedély! Nagyszerű. Egy a régi világból megmaradt pásztor, a természet igazi fia.

— Majd én pártfogásomba veszem, nevetett Iluska.

— Kurizálj neki, bolondítsd el, kiállították a lányok.

— Legyen hozzá kissé kokot, hiszen ez magának könnyű dolog — jegyezte meg csipősen a huzár.

— Sértés akart ez lenni? Feleljen Jancsi, vonja vissza.

A nevetést a csöngő szakította félbe. Ugyanekkor ütötte a szalon Louis XIV. órája a $\frac{1}{4}$ 6-ot.

— Ez a filozopter, szólt Mariska. Ilyen pontos csak egy filozopter lehet.

Az ajtón kopogtak.

— Ez ő, sugta Iluska a szomszédja fülébe. Csak filozopter nem tudja, hogy szalon ajtón nem szokás kopogni.

— Csakugyan ő volt.

Megállt az ajtóban és a mint a sok fiu meg a lányokat meglátta, vissza hökkent.

Önkénytelenül egy lépést tett hátra felé, de mégse vonulhatott vissza.

A szoba közepén meghajította magát.

— Rodai Árpádot keresem.

Mariska fölkelte a dívánról.

— Nagy urhoz van szerencsém?

— Isten hozta. Bátyám bocsánatot kér, valami sürgős dolga akadt, addig is legyen szives közöttünk maradni.

A filozopter hebegett valamit. Mariska meg bemutatta a leányoknak. Nagy mind-egyik előtt mélyen meghajolt, a fiukkal kezét fogott, de mikor utoljára Parlaghi Iluska-hoz került, annyira meg volt már zavarodva,

A már ott levő tisztviselők is nyomorúságosan állanak nemcsak lakás, de élelmiszer dolgában is. Köztudomású, hogy élelmiszeri cikkekkkel Léva város piacza látja el még Aranyos-Maróthon is. Ezen felül Aranyos-Maróthon a családok tisztviselői nem képesek gyermekeiket megfelelő oktatásban részesíteni, mert nincs olyan intézménye. Lévára kell tehát küldeni, a hol nagyszámú elemi iskolán kívül főgimnázium és tanítóképződe hinti a kultura áldásait messze vidékre.

Ezeket a körülményeket figyelembe véve, csak méltányolni tudjuk Barsvármegye tulnyomó többségének azon törekvését, a melylyel Ar.-Maróthnak a vármegye érdekét sértő mozgalmá ellen állást foglalt. S a védekezés nem terére lépett érdekelttség, mely a vármegye közönségének tekintendő méltán elvárhatja, hogy a vármegye vezérei, tisztviselői, e kérdésben hivatásuk magaslátán az alkotmányosság elvét követni fogják s a többség akaratának érvényt szerezni kötelességüknek ismerik.

Az ipar Rómában.

Az ókorban, iparral, csak kézművesek foglalkoztak. Gépek használata az ipar terén, általában ismeretlen volt. Egyiptomban az ipar, nem vala megvetett foglalkozás; mert hiszen az iparral foglalkozók a harmadik kaszta tartoztak; sőt közvetve még a papok kaszta is foglalkozott volt, amennyiben rabszolgáival eladásra szánt ipari cikkeket készített.

Rómában s Görögországban nem törődtek az iparral; csupán csak az élelmi szerek árát s minőségét határozták meg s ha a közszükséglet nem elégtetett ki, akkor az iparosokat legfőlegb munkára kötelező testületekbe kényszerítették. Ezekben az államokban tehát teljes ipari szabadság volt. Az említett kötelező testület, csak két városban van meg: Rómában és Bizanczban. A kötelező ipari testületek nyomán, később, szabad ipari testületek is alakultak.

Róma inkább agricultur-állam. Hires volt gabonatermeléséről; ezért az iparral nem is törődött. Gabonájáért ipari cikkeket a görögök és karthagóiak látják el. Mikor azonban Róma, diadalmas háborúiban sok rabszolgához jut, akiket ipari munkával foglalkoztat, az a kevés szabad kézműves szomorú viszonyok közé jut s anyagi létele mindinkább kérdésessé válik; mert a rabszolgák által való dolgoztatás, vele szemben, nagyipari vállalkozás lesz. A bajt még az is növelé, hogy a cliens (pártfogolt) és a fölszabadult saját magának kezd dolgozni s urának legfőlegb bizonyos járadékot fizet. A szabad kézművesség így tehát stílyed, a foglalkozás ismét elveszti tisztességét s meg lesz vetve. A tul ptouetio után bekövetkezik a termelés csökkenése s az álta-

lános szükség. Róma azután, hogy ezen a bajon segítsen, hajósokat, fuvarosokat, pékeket, mészárosokat stb. társulatokba való lépésre kényszeríté, hogy a város szükségletei fizetés mellett kielégítenek. Így volt ez az állami építkezésekkel, miket kényszer munkával végeztetett, állami műhelyeket létesített ruhaneműek termelésére; kincstári uradalmakon erőszakkal munkára fogott lakosok által gabonát termeltetett s azt kiosztotta a népek között. Így nem lévén szabad ipar s szabad kereskedelem, a pénznek nem volt értéke, valamint s szabadságnak sem volt meg az értelme. Az állami mindenható hatalom elől a vagyonosok uradalmakra menekültek s ott saját fogyasztási szükségleteik fedezésére termeltek s újra a magángazdálkodás formáját kezdik meg. Az államhatalom azonban lasscsán pusztulásnak indul. Rómában tehát iparszabadság volt kezdetben s a kézművesség jó jövedelmet is hoz. A kézműveseket azonban leszorítják a tehetősök, kik rabszolgákat tartanak s olcsó termékeket állítanak elő. Ebből nagy vállalkozók támadnak, ezek meggazdagodnak; de a kézműiparosok eisezegyedik, életszükségleteit mindinkább összefű vonja, mi ismét az iparcikkek tultermelését vonja maga után s így az östermelésben is kevesebb a kereset. Tönkre megy így a középbirtokos, olcsó lesz minden; de nem lett semmi hasznuk a vagyonosoknak is, mert megszűnik a nagy vállalkozás is. A nagybirtokos is elhanyagolja birtokát, mert nem érdemes a földet művelteni. Mindkettő arra törekszik, hogy terheitől megszabadulhasson. A középosztály megszűnén, a magángazdálkodás mellett előállt a gazdagok és szegények osztálya, mi mindenesetre az állam alapjait rendíté meg s beállt a bukás, mint ez Rómában is tapasztalható volt. A fő dolog tehát, hogy a szabad ipar és kereskedelem az östermelések bizonyos összhangban álljon és egyensúlyra törekedjék, egyik a másik fölél ne kerekedjék s el ne hatalmasodjék.

Különfélék.

— „Megyei párttá“ alakult Léván a 13-iki értekezlet határozata alapján Barsvármegye azon érdekeltége, mely ezen elhagyott, szegény vármegyének kormányzását a közönség érdekeinek, akaratának megfelelőbb irányba óhajtja terelni. — A párt célja: „Barsvármegye nagyközönségének érdekében — a törvényhatósági bizottság többségének akaratából — a lévai kir. pénzügyigazgatóságnak Léván állandósítása; az ar.-maróthi kir. törvényszéknek és a megyei székhelynek Lévára, leendő áthelyezése.“ Nagy nevű őseink Ürményi és Botka zászlaja körül csoportosulva — önzetlen munkával, kellő kitartással — kell, hogy diadalra jusson a lobogó! — A párt tagja mindazon megyebizottsági tag, kik czélunk kivételére megindított mozgalomhoz aláírásaink utján hozzájárulásukat kijelentették, vagy jövőben hozzájárulnak, vala-

— Ó mondja még egyszer kisasszony, olyan jól esik, ha Józsinak szállitanak. Ugyse szokott megenni, az egyetemen Jéská a nevem, máshol meg Nagy ur.

Iuska háromszor egymásután mondta: Józsi, Józsi, Józsi. Minden egyes Józsi edesebnek hangzott, annyira, hogy a filozopter szerette volna megfogni Iuska kezét és minden egyes Józsiért külön megcsókolni...

Most már szemben mert nézni a leánynak. A szemüvegen keresztül egyet-egyet villant a szemé, a mint rátekintett arra a fekete hajra, az egyenes finom női arcra, azokba a sötét szemekbe és mindenekelőtt arra friss rózsás arcra, mely ugy emlékeztette a kis falujának leányaira, a hol már annyi ideje nem volt!

De azt még sem vette észre, mikor Iuska megoldotta a karpereczét.

— Nézze Józsi, kikapcsolódott a karpereczem. Legyen szives, kapcsolja bn.

És Józsi kezébe vette Iuska bársonyos kacsoját és ügyetlen nagy ujjaival zavarodottan babrált rajta. Az akaratos kapocs sehogysem engedett. Végre is Iuskáknak kellett közbelépni és együtt kapcsolták be a karpereczet. Ott volt egymáson mindketjük keze és ott kallett tartania és éreznie azt a gyönyörrel teli égető fájdalmat. Mort égette kezét az a kis, hideg kéz, még akkor is, mikor elvált az övétől.

A vendégek kezdettek oszladozni. József meuni akart, de mindannyiszor engedett a marasztásnak. Végül már csak a huszár, meg ő maradtak.

Ekkor jött Árpád.

— Bocssás meg kedves Jókám, az

mint a czél kivételére sorakozó társadalmunk tényezői és Barsvármegye polgárai, kik czélunk megvalósításához segédkezést nyújtanak. — Megyei ördösünk szerinta párt-hoz fog csatlakozni e vármegyének minden gyermeke, ki nemes, ideális lélekkel van megáldva s a személy-szolgálat portyázó, flami-gos seregének szolgálata helyett: szabad, polgári önértéssel, a közérdek védelmében küzdők soraiba lép, hogy a közmunkából reá háruló kötelezettségnek megfeleljen. A „megyei párt“ a következőleg alakult meg: Elnökké választott: Holló Sándor. Társelnökké: Ambró István, Andrassy Sándor, Bódogh Lajos, Balogh János, Chabada József, Dióssy József, Dillesz Sándor, Dombay Vilmos, Havas Béla, Huberth Vilmos, Juhász Pál, Kazy László, Kazy József, Kelecsényi Rafael, Kherndl János, Krsák János, Kvassay István, Leidenfrost László, Leidenfrost Tódor, Lulicsek Izidor, Mácsay Lukács, Mocsy Lajos, Motesiczky László, Ordódy Vilmos, Palkovics Emil, Rózsa József, Ruffy Pál dr., Sztankay Kálmán, Vetzél István, Zongor János. Intéző bizottság tagjaivá választottak: Báthy László, Belcsák László, Bihary Kálmán, Buzás István, Csekey Vilmos, Finka Sándor, Frommer Ignác dr., Gál Dániel, Haitzl Kálmán dr., Hangyássy János, Faragó Samu, Juhász Mátyás, Karafiáth Márius dr., Kersék János dr., Kotiers Emil, Levatic Gusztáv, Levatic László, Lócsay Imre, Medveczky Sándor, Nécsey Mihály dr., Nedeczky Vincze, Novotny Imre dr., Ordódy Endre, Pugány Virgil, Reindl Román dr., Szabó Sándor, Székely György, Tamás Miklós, Vargha József.

— A szklenói Annabál izléses meghívót a héten bocsátotta ki a mulatságot rendező bars megyei fiatalság. Augusztus hó 3-ika nevezetes napja lesz Szklenó fürdőnek, a mely már jó idő óta látott annyi sok szép hölgyet, mint a mennyi ez a mulatság fog itt egybe gyűjteni. Valamikor a rokokó idején, nagyanyánk leánykorában hét országra szóló mulatságok voltak itt, a hol nem egy pár sziv szötte jövendőjének ábránd képeit. A bars megyei fiatalság most felújítja ezt a régi magyaros mulatságot, s mindent elkövet, hogy a kedves maradandó emléküvé legyen. A rendezőség következő névsora a legjobb garancia a mulatság sikerére: Akucs István, Anderle Ernő, Bay József, Bartók Ernő, Baumann Miklós, Baumann Viktor, Belcsák Béla, Belcsák Sándor, Beluch Imre, Berkó István, Berrek Hugó, Bodrogközy Zoltán, Boleman Ede, Csajka Jenő, Csekey Aurél, Csekey Vilmos ifj., Csincsák László, Cziglian János, Dobay István, Engel Zsiga, Fabriczius Dezső, Faragó Samu, Farkas Ferencz, Freund Arthur, Galdy Kálmán, Gyenes László, Holló Béla, Hopfer Nándor, Holly Gyula, Jakabfalvy Barna, Jezierszky Mihály, Jozsetcsek Géza, Kabina Ervin, Kabina Vilmos, Karafiáth Jenő, Kaszaniczky Kálmán dr., Kittenberger János dr., Kosaczky László, Kottek Ferencz, Kraft Béla, Lakner Aurél, Lakner Zoltán dr., Láng Mihály ifj., Lévai Jozsef, Madarassy István, Minarovich Részó, Ordódy Endre, Ordódy Béla, Ordódy Vilmos ifj., Ordódy Zsigmond, Ortmán Fidel, Paizs József, Pazar Zoltán, Petrenka Pa, Petrovics Lajos, Rittler Kálmán, Rotterman János, Schnerer István, Schwarzer Sándor, Skvor Dezső, Somogyi Imre, Stosius Karoly, Szabó Gyula dr., Szandtner Henrik, Szent-Ivány Eudre, Szilassy Caesar, Szilassy Dezső, Szilárd

öreg annyira elfoglalt, hogy nem tudtam tőle szabadulni. Majd máskor komolyan beszélünk, ma...

Mariska megrántotta a kabátját, hogy halgasson.

Nikiay Janesi is fölkel, József érezte, hogy most már igazán távoznia kell. Mikor a bucsuzásnál Iuska erősen megrázta a kezét, azt mondta neki:

— A viszontlátásra kedves József. Aztán gondoljon rám — de sokat.

— Kívánja inkább, hogy ne gondoljak nagyon sokat kisasszonyra.

Erre a különös rezgő hangra összerázkódott Iuska. Csak most vette észre, hogy a játékból komolyság lett, de már késő volt, nem lehetett rajta változtatni.

Árpád kísérté a fiukat, aatán dühösen rontott be.

Micsoda bolondságot csináltak! Már megint ennek a szegény Jóskának teljesen elvették az eszét. Annyira meg volt zavarodva, hogy Jancsinak a kabátjába bujt és a szalonajtónak akart menni, azt hitte arra van a kijárat. Kapuzárásakor azt sugta, hogy csókolgattja a kezét. Ez neked szól, Ius.

Iuska szótlánul állt és kinézett az utcára.

Lassu pelyhekben hullott alá a hó. A tulsó oldalon egyedül ballagott egy alak, kabátját egészen bevonta fehér lepellel a hó. Az alak egyszerre megfordult és föl nézett az emeletre, oda, arra az ablakra. Ő volt-e nem-e nem tudta kivenni, de azért mégis érezte azt a hideget a szívébe mintha azok a lassu hópelyhek nem is arra az utcán bolyongó emberre hanem az ő szívére hullának...

— A tulsó oldalon egyedül ballagott egy alak, kabátját egészen bevonta fehér lepellel a hó. Az alak egyszerre megfordult és föl nézett az emeletre, oda, arra az ablakra. Ő volt-e nem-e nem tudta kivenni, de azért mégis érezte azt a hideget a szívébe mintha azok a lassu hópelyhek nem is arra az utcán bolyongó emberre hanem az ő szívére hullának...

— A tulsó oldalon egyedül ballagott egy alak, kabátját egészen bevonta fehér lepellel a hó. Az alak egyszerre megfordult és föl nézett az emeletre, oda, arra az ablakra. Ő volt-e nem-e nem tudta kivenni, de azért mégis érezte azt a hideget a szívébe mintha azok a lassu hópelyhek nem is arra az utcán bolyongó emberre hanem az ő szívére hullának...

— A tulsó oldalon egyedül ballagott egy alak, kabátját egészen bevonta fehér lepellel a hó. Az alak egyszerre megfordult és föl nézett az emeletre, oda, arra az ablakra. Ő volt-e nem-e nem tudta kivenni, de azért mégis érezte azt a hideget a szívébe mintha azok a lassu hópelyhek nem is arra az utcán bolyongó emberre hanem az ő szívére hullának...

— A tulsó oldalon egyedül ballagott egy alak, kabátját egészen bevonta fehér lepellel a hó. Az alak egyszerre megfordult és föl nézett az emeletre, oda, arra az ablakra. Ő volt-e nem-e nem tudta kivenni, de azért mégis érezte azt a hideget a szívébe mintha azok a lassu hópelyhek nem is arra az utcán bolyongó emberre hanem az ő szívére hullának...

— A tulsó oldalon egyedül ballagott egy alak, kabátját egészen bevonta fehér lepellel a hó. Az alak egyszerre megfordult és föl nézett az emeletre, oda, arra az ablakra. Ő volt-e nem-e nem tudta kivenni, de azért mégis érezte azt a hideget a szívébe mintha azok a lassu hópelyhek nem is arra az utcán bolyongó emberre hanem az ő szívére hullának...

— A tulsó oldalon egyedül ballagott egy alak, kabátját egészen bevonta fehér lepellel a hó. Az alak egyszerre megfordult és föl nézett az emeletre, oda, arra az ablakra. Ő volt-e nem-e nem tudta kivenni, de azért mégis érezte azt a hideget a szívébe mintha azok a lassu hópelyhek nem is arra az utcán bolyongó emberre hanem az ő szívére hullának...

Sándor dr., Szobicek Miksa, Sztankay József, Torma Lajos, Tóth Ferencz, Tóth Sándor, Tóth Lajos, Uirichshoffar Ferencz, Unczeitig Gyula, Vary Ernő, Weisz Zsigmond dr., Zsápkay István dr. A bál esti 7 órákor kezdődik. Belépő-díj: Személyenkint 2 korona. A vendégek kényelmere Galetnek vasuti állomásnál számos kocsit várja az érkező vonatokat. — A kik tévedésből meghívót nem kaptak, forduljanak az „Anna-bál“ rendezőséghez Lévára.

— Honvédeink gyakorlata. Mint lapunkban leleztük, Aranyos-Maróth és Verebely között honvédségi gyakorlatok folynak, melyek az ősi nagy hadgyakorlat előkészítésére szolgálnak. E gyakorlatokban részt vesznek a nyitrai 14. gyalogezred, mely Aranyos-Maróthon és a Besztercebányai 16. gyalogezred, mely Verebelyen van elszállásolva. Mint értesülünk, az első közös gyakorlat kedden, július 22-én volt. A 14. ezredet Mihálcics György őrnagy, a lévai zászlóalj köztisztjeletben álló parancsnoka, a stólczi hős vezette, míg a 16-osok parancsnoka Breit őrnagy volt, a vezérkari főosztályra beosztott zászlóaljparancsnok. A mérkőzés a Szepelcsényi keletre fekvő magaslatokon folyt le. Benedek Andor altábornagy, kerületi parancsnok és Lóskay Gábor ezredes, dandárparancsnok előtt. A küzdelem győnyűri volt. A honvédség felvonulása igen szép látványt nyújtott. Mihálcics maga vezette az ezredet. A jól kiképzett fiúk a nagy meleg daczára is a legjobb színben voltak. A csatározás sokáig tartott s hol itt, hol ott felbukkanó csapatokból laikus ember alig tudott tisztába jönni a helyzettel s így az eredmény soka kétséges maradt, míg végre is legalább a jelenvolt laikus közönség szemében, Mihálcics őrnagy javára dönt el, ki az ellenfél támadását energikus fellépéssel szorította vissza. A másik fél mozdulatait a még lábón álló vetés gátolta annyira, hogy a kitűnően tervezett támadás nem érvényesülhetett. A gyakorlat után a 14-esek Aranyos-Marótra, a 16-osok pedig Perlepre vonultak hangos magyar énekszó mellett. Másnap, július 24-én tartotta mind a két ezred harcszerű czellövését éles töltekekkel Aranyos-Marót és Perlep községek között, a mely alkalomból a dandárt és a kitiintetés érte, hogy Kistapolcsányból József Ágost kir. herczeg is eljött nejjével együtt, hogy tanuja legyen a gyakorlatnak. A kir. herczeg kíséretében volt Klobucsár, altábornagy József kir. herczeg adlátusa is. A fenséges vendégek a legnagyobb érdeklődést tanusították a honvédség gyakorlati iránt és bosszasan társalogtak Klobucsár és Benedek altábornagyokkal. A két ezred egymásután külön-külön vonul föl. A 16-osok ötszáz-hatszáz, a 14-esek ezer lepesrel lötték ki tölteseiket. A czellóbiák elmes készülékek akként voltak fölállítva, hogy adott jelre majd eltűntek, majd ismét föl bukkantak. A gyakorlat után a kir. herczeg és Klobucsár altábornagy legnagyobb elismerésüket fejezték ki mind a két ezrednek. Igen érdekes volt a harc alatt való egészségügyi szolgálat. A tábornokozás felszerelt sebesültvivők szorgalmasan cipelték ágyaikon a czedulával ellátott sebesülteket a vöröskereszt zászlóval jelzett helyre, a hol már orvosok várták a vidám pacienseket.

— A körmőcbányai „Nőgyesület“, mely már 7-ik éve köznyomor enyhítésén és az ügy facsarta könyveknek felszárításán buzgólkodik, a folyó évi május havában megtartott látogatott választmányi ülésében Palkovics Emilné városunk lelkes polgármesterének meje egyesületi elnök hazafias eszméjéből kiindulva, egy szívvél s lélekkel kimondotta, hogy a „Szent-István“ király napját megünnepli, és ezen dicséretre nem szoruló elhatározását állandósítja. S mint értesülünk az elhatározást nyomban tett követi, mert e nemzeti ünnep már a folyó évben és megfelelő szavallat, lehetőleg élőkép és Csiky Gergely valódi művészi érzékét dicsérő „Nagy mama“ című vigjáték előadásával manifesztáltatik. Az ünnepélyt táncmulatság követi, melynek izeért a hírneves Balogh Laczi zamatos játéka szavallat. Valóban nemes szándék, melynek a nevezett egyesület választmánya tagjainak hagyomány szerű hazafias felbuzdulása a forrása s melynek czélja a nemzeti érzés és cultura ápolásával a szűkölködést enyhítő humanizmusnak lehetőleg terjedt körben való gyakorlása. Helyes és üdvös irány csak előre!

— Színházi műsor. Ma, vasárnap két előadás lesz. Délután 4 órákor: gyermek- és népelőadásul, felére leszállított helyárrakkal: „A peleskei nótárius“ énekes bohózat. Este 8 órákor itt először, „Az édes“ ifj. Bokor József eredeti népsziműve, hétfőn népelőadásul, fél helyárrakkal: „A bor“ Gardonyi Géza nagyhatású népsziműve. Kedden július 29-én, „Katalin“ másodsor. Szerdán itt először, „Egy görbe nap“ eredeti énekes bohózat. Csütörtökön „Eleven ördög“ Konti József hírneves nagy operettje. Pénteken felére leszállított helyárrakkal: „San-Toy“ vagy: egy szép kínai leány története, operette. Szombaton augusztus 2-án, itt először: „Kurucz Feja Dávid“.

— Az aranyos-maróthi polg. leányiskola értesítőtét vetük, melyet dr. Hámos Péterné id. igazgató szerkesztett, melynek, első részében az iskola tíz éves történetét ismerteti, kiemelvén nagynevű

alapítójának Fertig Alajos volt aranyos-maróhi plébánosnak érdemeit. A lefolyó tanévben az intézetnek 57 növendéke volt és pedig az I. osztályban 23, a II-ban 16, a III-ban 11 és a IV-ben 7. Ezek közül kitünő osztályzatot nyer 15, jeles 13, jót 10, elégségesen 8 tanuló. Javító vizsgát tehet 7, osztályt ismételni köteles 5 tanuló. A tanító testület 6 tagból állott, ezen kívül két hitoktató működött. Az intézet ügyeit a közönségi képviselőtestület által választott iskolaszék vezeti, melynek elnöke Raschman Tamás ügyvéd.

— Válozások a főgimnáziumban.
A kegyes tanítórend kormánytanácsa a lévai kegyesrendi főgimnázium tanári karából Czimmermann János tanárt Nagy-Károlyba, Brach Józsefet Veszprémbé, Fejér Gyulát Selmeczbányára helyezte át. Ezek helyére jönnek: Mácska Lajos, Vándor József, Lakatos József Nagy-Kanizsáról és Hadady Géza Sátor-Alja-Ujhelyből.

— Kossuth-ünnepély. Kossuth Lajos születésének századik évfordulója nem fog elszánni észrevétel nélkül Léva város közönsége felett sem. A lévai iparos olvasókör választmánya, mint értesülünk, jól szervezett dalárdájával karöltve szeptember hó 20-án egy nagyobb szabású Kossuth-ünnepély rendezését határozta el, a melynek részletes programját most fogja megállapítani az e célból kiküldött bizottság. Mint értesülünk, a vidéken több hasonló ünnepség készül. Megjegyezzük, hogy Kossuth Lajos születésnapja megünneplésének előkészítésére országgyűlési képviselőkkel bizottság alakult, mely az országos ünnep módozataira vonatkozó mindennemű utbaigazítással szívesen szolgál egy-egyeknek, mint testületeknek, községeknek stb. Leveleket és mindennemű megkereséseket Budapestre, Józsefkörút 31/b I. em. a bizottság, vagy Palay Sándor titkár címére lehet küldeni.

— Vásár. Lévan ez évi július hó 21-én megtartott baromvásárra felhajtott szarvasmarha 2870 drb., ló 3204 drb., juh 3140 drb., sertés 186 drb., kecske 8 drb., számar 3 drb. összesen: 9414 drb. Ezekből eladott szarvasmarha: 1321 drb., ló 370 drb., juh 1325 drb., sertés 21 drb., kecske 1 drb. összesen 3038 drb.

— Veszedelemes koldus. Kaffa Antalné lévai lakos miután nem volt pénze, hogy pálinka szomját csillapíthassa, elment koldulni, mi közben Steiner Henrik szállodájába is betért, hol az emeleti 8-as számú vendég szobából egy alpaca gyertya tartót lopott, mit a kálvárián egy sötény kerítésbe rejtett, miután azt nyomban nem értékesíthette. Azonban oly gyanusán viselkedett, hogy Radányi József rendőr csakhamar rájött a turpisságra, később ő maga is beismerte, hogy ittas állapotában követte el a lopást.

— Lévára jött meghalni Hajdamár György 52 éves Hont megye kalászi községi lakos e hó 23-án a vásárra tüzi fát hozott egy szekérrel eladás végett. Alig hogy a Deák-Ferencz utca sarkán megállott, szekéréről lefordult s halva esett a kövezetre. A vizsgálat megállapította, hogy szívzselhűdés vetett véget a szerencsétlen ember életének, ki csakugyan meghalni jött Lévára.

— A söradópótlék leszállítása. Felhivatalosan jelentik, hogy a pénzügyminiszteriumban a söradópótlék leszállítására vonatkozó törvényjavaslatot most dolgozzák ki. Az őszi ülészakban fogja Lukács László pénzügyminiszter a képviselőház elé terjeszteni.

— A perronjegyek. A magyar államvasutak igazgatósága legközelebbi rendeletet bocsájtot ki a perronjegyek dolgában. E rendeletben figyelmezteti az állomás főnököket hogy a perronjegyek eladását szigorúan ellenőrzésk, mivel az utóbbi időben kevés összeg folyt be e jegyek eladásából: s minél kevesebb összeg folyik be, annál kevesebb jut belőle a vasutai alkalmazottak jótékony-célú intézményeire. Jól ismerjük a perronjegyek csodabogár intézményeit; elég sok oaja van miatta a nagy közönségnek. Ugy látszik, még fokozni akarják a perronjegyek szülte keletetlenségeket, a helyett, hogy apasztanák. Tessék a magyar államvasutak igazgatóságának más forrás után nézni hogy alkalmazzák jótékony-célú intézményeit gyámolítsa, de nem azzal, hogy az amugy is sok vizsályt szülő perronjegyeket méginkább a közönség nyakába zudítsa.

Színház.

Szombaton f. hó 19-én színre került a Svihákok Ziehrer szép zenéjű operettje, mely alkalommal Halmayné mutatkozott be Berta főszerepben, és leánya Halmay Miczike, Anna kis szerepét énekelte. Halmayné iskolázott pihent hangja szép és biztos, hálásabban szerepben jobban is érvényesül; partnere Somlai Fritz szerepében elég élénk és jókedvű volt. Papp János Roland dalait érzéssel énekelte, különösen Zománckával nyerte meg a közönséget. Végh Gizella mint Mimi táncosnő ezuttal is tapsokat aratott, valamint Szalay Vilma mint Muggenheim és Radó Rózi mint Rodenstein sikkes lovagok belépő és táncos duettjeikkel excelláltak. Timár az Adolár herceget jó kedvvel játszotta. Róna Valér Malter Prém féltékeny művész és Szabados Wondracek rendőri szerepben erősen domborították ki határa számító jeleneteiket.

Vasárnap d. u. 4 órakor gyermek-előadás volt Robinson Crusoe meséje a melyen az apró színműpártolók sokoldalú igen jól mulatott. Este rendes előadásban Moldován Gergely Flórika szerelme román népszokásokat ismertető népszínműve került színre, jó összevágó előadásban, de a gyenge koncepció sem a szereplőket, sem a közönséget felélénkíteni nem tudta. A darab erőnélküli meséjének még az a hibája, hogy nyelvete nem népies, kivéve néhány román kifejezést s különösen második felvonástól végig csaknem szalonias kifejezéseket ad a szerző a szereplőknek. Czimzerepet Flórikát Szalay Vilma sok igyekezettel játszotta s a darab betét dalait igen szépen énekelte, úgy hogy azokat megismételnie is kellett. Halmay Ilies gazdában jó alakítást mutatott be. Juon fiut Somlai elég jól alakította, különösen a vásárjelenetben. Petrikás, Flórika apja szerepét Timár leghűbben adta. Többi szereplők elég igyekezettel törekedtek a darab iránt az érdeklődést felmutatni, de ők nem tehetek semmit, hogy az egész kis mese oly szürnyű sok szerepkörre van osztva, úgy hogy egy-egy szereplőnek alig jutott néhány szót vagy cselekedetet.

Hétfőn a Sulamithot adták a cimzerepben Szalay Vilmával, ki kedvesen játszott, kedvesen énekelte. A keleties melódiájú dalokat csengő hangja a legfinomabb árnyalatokban is szépen színezte. Papp János (Absolon) szintén jól énekelte. Nem tudjuk eléggé figyelmebe ajánlani, hogy a szavakat tisztán, érthetően ejtse ki. Még éneklés közben sem szabad elharapni. Hadarása egyenesen visszafogott. Végh Gizella (Abigail) kedves jelenség. Eleven temperamentuma azonban nem igen tud hozzászokni a komolyabb jelenetekhez. Szabados (Zingitang és Jeremiás) komikai vénája nagy sikert ért el. Somlai (Avidouche) és Timár (Belizár) bár kissé markáns, de találó vonásokkal ábrázolták a kéroket. A többiek szintén jól tudták szerepüket, a kar éneke szépen összevágott. S a jól sikerült előadásért hálás volt a közönség, mely teljesen megtöltötte a színházat.

Keddén Brioux a „Vörös talár“ című drámája került színre, mely a bírói hatalommal való visszaélést, a büntető igazságszolgáltatás ferde irányát ostorozza. Az előadás, melyet nem nagy közönség nézett végig, a legjobbak közé tartozott. Kiválóan jól adta szerepét Halmay (Munzon), teljesen uralkodott felette. Somlai (Etschepare) jól fogta fel szerepét, s a szerző intenciójának megfelelő hű kifejezésre juttatta. Tipikus alakjának minden vonása találó volt. Cs. Radó Rózi Yanetta szerepében gyarapította sikereit. Intelligens, értelmes játéka, biztos fellépése, keresetlen előadása nagy hatást keltettek a közönség szívében, mely úgy őt, mint Somlait több ízben zajosan hívta lámpák elé. Déri (Vagret) szintén megállotta helyét. Jó volt Timár (elnök) és Papp János (Bridet).

Szerdán másodikszor került színre a Svihákok című operett, mely ismét szép sikert aratott. A szereplők ma is jó kedvvel játszottak.

Csütörtökön pedig Lotti ezredesit láttuk másod ízben. A cimzerepben, Végh Gizella, a bájos subrett ma is nagy sikert aratott. Szép tánczait több ízben meg kellett ismételnie. Kaczagó dalával pedig teljesen meghódította a közönséget. De hálátlanok volnánk, ha valamennyi szereplőnek nem fejeznők ki elismerésünket, mert igazán sok buzgalommal játszottak.

Pénteken Szigeti régi énekes bohózatata, a Csókonszerzett völegény került színre, melyben sokat tapasztalt a közönség Szalay Vilmának, Abrai Irén kedves személyesítőjének szép játékaért. Timár (Csontai) elemében volt. Somlai (Béla) csak neha melegedett bele. Timárné (Eszti) kifogástalanul adta szerepét. Kiválóan szép karikatúrákat mutattak be Bokor (Irmagi), Szabados (Ripacs) és Varga Anna (Nefelejcs) a három kóbor színész szerepében. A több humorral mint szatírával megrajzolt alakok nagy sikert arattak, a mit a közönség is készséggel honorált. Déri (Trauer) alakítása is sikerült. A többiek is kivették részüket a sikerből.

Tegnap katalin, került színre. A kitünően sikerült előadásról jövő számunkban emlékezünk meg.

Tanügy.

A lévai állami tanítóképző-intézet értesítője.

A lévai állami tanítóképző-intézet 1900/1901. és 1901/1902. tanévre szóló értesítőjét a héten adta közre Láng Mihály igazgató.

Az értesítőt Kriek Jenő tanárnak a kezűgyességi oktatás tervezetéről írott jeles értekezése vezeti be, melyben a kiváló pedagógus szakavatott tollal ismerteti a munkaszerepre való nevelés eszközeit, részletesen fejtegetvén a magyar gyermek-világ önkészítette sajátos játéktárgyait és az egyszerűbb népi iskolai taneszközöket. Bemutatja a papír-, karton-, agyag- és famunkák tervezetét, a munka sorozatok osztályonként való tagolódását. Az értekezésnek sok hasznát fogják venni tanítóink.

Ezt egy lelkes, ideális bevezetés követi, mely után Láng Mihály igazgató

adja elő a két tanév történetét, ebből örömmel győződnék meg mi is az intézet rendezett viszonyairól, a növendékek kifogástalan erkölcsi viseletéről. A növendékek az intézet falain kívül magánlakásokban laknak, de ezek ellen panasz nem merült fel. Mi az igazgatói jelentéshez még egyet fűzhetünk, hogy Léva város közönsége a legnagyobb szeretettel fogadja az intézet növendékeit, kik az igazgató s vele együtt az egész tanári kar mintaszerű vezetése mellett finom, lelki műveltségükkel intézetüknek tekintélyt, maguknak pedig a művelt társadalom részéről elismerést és becsülést szereztek. A hazafias ünnepélyek rendezésénél a városi polgárságnak a legjobb indulattal s lelkesedéssel segédkeztek, a miből mindnyájunkat örömmel töltött el az a tudat, hogy ezek szárnyukra bocsátva mindenkor leghathatósabb szószólói lesznek imádott magyar hazánknak.

Száraz statisztikai adatok halmazával találkozunk ezután. De a statisztika maga az igazság, a mely elemire bontja a valóságot s meglátjuk benne az évek folyamán felhalmozott gyöngyszemeket, melyeket hazánk boldogulására fognak felhasználni az intézetből kikerülő népevelők.

A tanári kar az igazgatóval együtt 8 tagból állott, ezenkívül a hittant 4 felekezeti hitoktató tanította. Mint intézeti orvos dr. Domján Lajos egészítette ki a tanári kart. A két év folyamán a tanári testületben nagyobb változás történt. Az 1900/1901. tanév elején nyugalmába vonult Szabó Lajos, az intézetnek 30 éven át volt, köztisztelőben álló igazgatója, ki 42 évi tanári működése alatt sok jeles néptanítót nevelt a hazának s kinek jól megérdemelt nyugalmát a jól vezetett munka felett való megelégedés derűje s a lévai közönség osztatlan becsülése aranyozza be. A múlt tanévben Pazár Károly zenetanár és dr. Halassy Kálmán vonultak nyugalmába. Pazár Károly 31 éven át volt buzgó munkása a tanítóképzésnek s a mellett, hogy az ifjuság atyai jó barátja volt, társadalmi életünkben is mindenkor szerepet vevő, tisztelt egyéniség volt, ki e minőségben bizonyára ez után sem fogja megvonni támogatását a közügytől. Ugyan ezt mondhatjuk dr. Halassy Kálmánról, ki kiváló képességeivel maradandó emléket állított magának az intézet történetében.

Az intézetben az 1901/902. tanévben beiratkozott 108 tanuló és pedig az I. osztályba 26, a II-ban 30, a III-ban 24 és a IV-ben 24. Ezek közül év végén vizsgát tett 86, kimaradt 17. Vallásra nézve 75 róm. kath., 9 ev. ref., 5 ág. ev. és 14 izr.; a magyar nyelvet valamennyi bírta. Az 1901/902. tanévben beiratkozott 87 tanuló, kik valamennyien vizsgát tettek. És pedig az I. osztályban volt 27, a II-ban 18, a III-ban 25, a IV-ben 17 tanuló. Ezek közül 61 r. k., 10 ev. ref., 2 ág. ev. és 14 izr. Az ifjuság az előirt tantárgyakat mind elvégezte. Az érdemjegyek sorozata teljesen kielégítő s eredmény tekintetében folyton emelkedés észlelhető. A múlt tanévben 1681 osztályzat közül 227 kitünő, 556 jeles, 630 jó, 257 elégséges és csak 11 elégtelen volt.

Az ifjuság részben szórakozás, de leginkább ismeretek gyarapítása végett több tanulmányi kirándulást tett, melyekről ismeretekkel s kedves emlékekkel megrakodva tért haza.

Az intézet kebelében fennálló önképzőkör az ifjuság szellemi életének fejlődéséről tesz élénk bizonyítványt. Gyűlései a legszébb műsorral kedveskednek a közönségnek, mely ünnepélyes alkalmakkor a legszívesebben vett részt. A kör több pályadíjat is tüzött ki szépirodalmi, természettudományi és pedagógiai tételekre, szavaltokra. A pályázatokban az ifjuság nagy buzgalommal vett részt és sok kiváló becsü munkával padzagították a kör évkönyvét.

A növendékek a testgyakorlásban is kitünően vannak képezve, a mit bizonyít, hogy több versenyen nyertek díjakat. Az ifjuság egészségügyét kedvező színben tünteti fel az orvosi jelentés.

Az intézetben tartott tanító-képesítő vizsgán 1901. évben 23, 1902. évben 18 növendék szerzett tanítói oklevelet. Ezekről annak idején lapunkban is megemlékezünk.

Az intézettel kapcsolatos osztatlan hat osztályú elemi iskolát előszeretettel keresi fel a lévai közönség, a mi legjobban dokumentálja az állami iskolák életrevalóságát. Az iskola vezetője Svárba József mint iskolával dicsekedhetik a szószeres értelmében, mely nem csak a tanítójelöltek próba tanítására szolgál alkalmas médium gyanánt, de a hol a gyermekek igazi szeretettel leszülik a tudomány előcsarnokaiba vezetője. A gyakorló iskolának 57 rendes növendéke, 2 magán tanulója volt.

Ezekben vázoltuk képét az intézet történetéből 2 esztendőnek. Meg vagyunk győződve, hogy mindenki, a ki csak némileg is méltányolni tudja a nagy fáradsággal s nemes önfeláldozással kiküzdött eredményt, hazafias örömmel teszi az elismerés koszorúját az intézetet vezető s mindnyájunk által nagyrabecsült igazgatója és derék tanári kara elé, kik magasatos hivatásukat nem csak kötelességszerűleg, de mindenkor nemes ambícióval, sok jó akarattal és szeretettel végzik.

K. J.

Közgazdaság.

A gazdasági munkás- és cselédpénztár kifejlesztése.

Az országos törvénytarban most jelenik meg az 1902. évi XIV. törvényczikk, mely az országos gazdasági munkás- és cselédségi pénztárnak kifejlesztéséről és új, népszerű népbiztosítási ágak felöléséről intézkedik. Az új szociális törvényt a képviselőház csak a legutóbbi napokban tárgyalta le s Darányi földmivelségi miniszternek a törvény életbeléptetésére vonatkozó rendelete főbb pontjai a következők:

A végrehajtási rendeletben a közigazgatási hatóságok s általában az érdekeltek könnyebbségére a két egymásra tartozó törvény végrehajtására vonatkozó összes tudni valók egybe foglaltattak. A csatolt tárgymutató is arra való, hogy mindenki, a midőn a törvény egyik-másik rendelkezése vagy végrehajtásáról tájékozódni akar: azonnal megtalálja azt, amit keres. Főbb részei: Alapító tag az, aki legalább 50 koronát lefizet. A rendes tagok 10 korona 40 fillért, 5 korona 72 fillért, 5 korona 20 fillért és 2 korona 60 fillért fizetnek, mindezt 20, 10, vagy akár 5 filléres heti részletekben, a szerint, mely biztosítási ágazatba iratkoznak be. A rendkívüli tagok 1 koronát fizetnek. A két első esetben nyugdíj, harmadik esetben bizonyos kor eléréséig törke, negyedik esetben haláluk esetén családjuk segélyezésére biztosítják magukat a tagok. Az egy koronával munkájuk során bekövetkező balesetre biztosítanak gyógyítási és eltartási segélyt. A gazda saját elhatározásából cselédjét nyugdíjra biztosíthatja, azt külön kezeli és ha a cseléd tíz évnél előbb hagyja el szolgálatát, csak az esetben kapja meg a tagsági könyvét, ha is a törvényben megállapított skála szerint a tett befizetések egy részét megfizeti. Tíz évnél a cseléd nem fizet semmit s nyugdíjigényt szerzett; minél több időt tölt egy gazdánál, annál kevesebb százalékot fizet. Igen jelentős az a rendelkezés is, mely kötelezőleg elrendeli a gazda részéről ama munkása biztosítását, akik foglalkozásuknál fogva inkább ki vannak téve a baleset veszedelemének: mint fűtők, etetők, szecska vágók; valamint nemes, emberbaráti intézkedés, hogy azok a munkások, kik betegség miatt például az aratási kerosetből kimaradnak, egész 300 koronáig terjedő segítséggel juttathatók abba a helyzetbe, hogy ne keljen szükségét látniok. Külön csoportba fólveheti a pénztár a fölsozlott kihazasítási és temetkezési egyesületeket is.

Közönség köréből.

Köszönet-nyilvánítás.

Mindazok, kik felejtethetetlen Oszkár fiam elhunytá felett érzett fájdalomunkban osztoztak, s azt részvétükkel enyhíteni törekedtek, fogadják ez uton is legmélyebb köszönetünket.

Harsághy Nándor és családja.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzései.

1902. évi július hó 20-án július hó 27-ig.
Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Presztolánszky Béla Mihók M.	fiú	László Tódor
Tóth Mihály Kubriczki Julia.	fiú	Jéza Ferencz
Kucsera István Bánszki Mária	leány	Margit Julia.

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Zvara Erzsébet	17	hasi hagymáz
Ózv. Chovanecz Istvánné Uram Anna	67	szívbillentyű elég.
Bozsnik Barta	3	gümőkór
Balla Erzsébet	7 h.	tüdőlob
ifj. Hajdamár György	52	szívzselhűdés
Sidra Ilona	1 h.	veleszületett gy.

Lévai piacziárak.

Rovatvezető; Kónya József rendőrkapitány.
Buza m.-mázsaéknént 15 kor. — fill. 15 kor. 20 fill. Kétszeres 14 kor. — fill. 14 kor. 40 fill. — Rozs 11 kor. 40 fill. 12 kor. 20 fill. — Arpa 11 kor. 60 fill. 12 kor. 20 fill. Zab 13 kor. 40 fill. 14 kor. — fill. — Kukoricza 12 kor. — fill. 12 kor. 40 fill. — Bab 11 kor. 50 fill. 12 kor. — fill. — Lenese 13 kor. — fill. 14 kor. — fill. — Köles 9 kor. — fill. 9 kor. 40 fill.

Nyiltér.

3-4 középiskolát végzett jó házból való fiu tanulóul felvetetik azonnal Amstetter Imre fűszer- és csemegekereskedésben, Léva.

Három szobas

I. emeleti udvari lakás kiadó. Czim a kiadóhivatalban.

Gyógyszerész

gyakornoknak telvétetik 6-8 középiskolát végzett ifju kedvező feltételek mellett
Cservinka Mór
gyógyszerésznél, Ujbánya.

SZURKES SZINU TISZTA SZINELEN
AZONNAL SZARAD
 A szoba rögtön használható
Christoph Lak
 VALÓDI
 LEGJOBB MÁZAI ANYAG A PAULÓRA
 Lehűvő teszi, hogy a szobák a nyáron is használhatók, mivel a keletlen szag és a lassu, ragadós szándás, mely az olajlámpák és az olajlámpák elkerültek.
Schubert Pálnál,
LÉVÁN

A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.
Horgony-Pain-Expeller
 egy régi kipróbált haziszer, amely már több mint 33 év óta megbízható befolyásosul alkalmaztatik keszvényel, csúszal és meghúléseknél.
Intés. Silányabb utazatok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokhána „Horgony” vedjeggyel és a „Richter” czegjeggyel fogadjunk el. — 80 L, 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten.
Lichter F. Ad. és Iarsa.
 Csak a kir. udvari szállitók
Rudolstadt.

Jó olcsó órákat
 3 évi irásb. jótállással szállit magánosoknak
Konrad János
 óra-, arany és ezüst áruház
Brüx-ből (Csehoország)
 Finom nickel rem. óra 3 fnt. 5 kr.
 Valódi ezüst 5 fnt. 80 kr.
 Valódi ezüst láncz 1 fnt. 20 kr.
 Nickel ébresztő óra 1 fnt. 95 kr.
 Czégem, es. k. sa sal lett kitünt. tv. számos arany és ezüst kiállitási érmekekkel és ezekre menő elismerő levelekkel.
Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Carbolineum
 Avenarius szab.
 25 év óta kipróbált Faedző-szer
 Utazatóktól óvakodjunk.
 Carbolineum gyar: R. Avenarius Amstetten A.-Austr.
Iroda: Bécs Hauptstrasse 18.
Kapható:
Kern Testvéreknél Léván.

Szabadalmazott
valódi „SINGER” és valódi „DÜRKOPP”
családi és iparos varrógépek
 igen csinos kiállitással 5 évi jótállás mellett minden hozzávalóval.
Árak részletfizetésre: valódi utánz.
 Singer családi varrógép kézi hajtásra . . . 22.— 19.—
 Singer családi varrógép állvány és szekrényvel 35 — 28.—
 Singer Medium iparosoknak gép állványval , 40.— 36.—
 Nagy Singer 4-es iparosnak állványval . . 44.— 39.—
 Howe családi varrógépek állványval . . . 33.— 27.—
 Nagy Howe varrógépek iparosoknak . . . 40.— 38.—
 Ringschiff családi gép 48 fnt., iparos gép . . 70.— 58.—
 Készpénz fizetés mellett 5% al olcsóbb.
A valódi SINGER és HOWE gépeknek
egyed. raktára KERN TESTVÉREKNÉL Léván.
Géptük, részek és csónak olcsón.

Szivattyuk Mérlegek
 Mindenemü házi és nyilvános célokra, a mezőgazdaság-, építkezés- és iparnál.
 Csövek, tömlők, csapok stb. stb.
Szivattyu- és gépgyártási betéti társaság
Embermérlegek, mérlegek házi használatra stb.
W. GARVENS, WIEN, I. Schwarzenbergstrasse 6
 Kapható technikai és gépüzletekben, kútkészítőknél stb.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Az állat-praeeparatumok teljesen molymentesek.
Allatok minden fajainak kitömésére vállalkozik
KATONA MIHALY
 nyilv. állatpraeparáló és tanszerkészítő intézete BUDAPEST, József-körut 13.
 Emlősök és madarak természetűen a legújabb módszerrel (modellirozással) készíttetnek: szebben, jobban, olcsóbban, mint bármely hasonló intézetben.
Az állatok kitömése nagyság szerint kerül:
EMLŐSÖK:
 Egérnagyságu — — — — 0,8) — 1 fnt
 Menyét — — — — 2 „
 Nyest — — — — 5 „
 Róka — — — — 9 „
 Vaddisznófej — — — — 15—20 „
 Szarvasfej — — — — 35—40 „
MADARAK:
 Pintynagyságu — — — — 0,80 — 1 fnt
 Galambnagyságu — — — — 2 „
 Erdei bagoly — — — — 3 „
 Nagy suhuly (Uhu) — — — — 6 „
 Sas (nagy) — — — — 12 „
 Keselyű — — — — 12 „
 Siketfajdkakas dürgő helyzetben ágon fadiszál 10 „
 Nyírfajdkakas dürgő helyzetben erdő részletet utánzó állv. 7 „
 Siketfajd fej és fark faragott tablettán 5 „
 Nyírfajd fej és fark faragott tablettán 4 „
 Az intézetben készítenek mindenféle vadászati tropheák, kisebb, nagyobb biológiai csoportok, függő vadak, emlős fejek; mű észilleg faragott tabletták, mint szabadiszek, madarak, mint fadiszek, emlősöknek tepicheknek természetűen utánzó fejekkel. Őz, sas, arvas, agancsok mondírozása tablettákra, levett paratori munkák művészi és gondos kivitele jutányosan szánítatik.
 Az intézet kitömési célra frissen lőtt ritkább állatokat minden időben vásárol: sas-fajokat, fajdkakasokat, uhu és tuzokat. Melvót és medve-boesot, hiuzt, vadmacskát, vidrát, farkast. E fajok élve is szállithatók, a legmagasabb árákkal lesznek fizetve.

Kern Testvérek Léván.
 Ajánlják dusan berendezett vas-, fűszer-, csemege-, festék-, kefekötő áruk, gazdasági- és kerti-magvak vadászati eszközök, hangszerek, igen finom hurok, varró gépek öt évi jótállás mellett, gazdasági gépek és géprészek.
 Szerszám: asztalos, bádogos, gépész, lakatos, kovács, kádár, kerékgyártó, ács, esztergályos, cipész, házi és gazdasági részére, tengelyek, ekerészek, valódi Fischer-féle reszelők és ráspolók, lószőr-, afrik Afripuo és tengeri fű, épület- és butor vasalások, finom kávé, cukor, tea, rum, likörök, cocnac, fehér és vörös bor, valódi Meidinger-féle és öntött vas-kályhakkal felszerelt raktárakat.
 Vidéki megrendelések legnagyobb figyelemmel és gyorsan teljesítenek, új képes árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek.
Az arany kaszához
 Magy. kir. dehány, szivar, lőpor és kártya-áruháza. Első gazdasági és varrógép-, koszoru-, fa- és érczoporsó raktára.
 A gödöllői Borászati Egyesület mint része, társaság palaczk-borainak elárúsító raktára.
 Folyékony arany és ezüst festékek

JÓ SZERSZÁM FEL MUNKA!
 Gazdasági gépek, géprészletek, tömlők, vízmentes ponyvak, mérlegek és gépszijak, szerszám, vas- és aczél fóráktár. Portland cement és Hydraulikus mesz stb.
Kapható KERN TESTVÉREKNÉL Léván.

Klein Sándor
 óras- és ékszerész
LÉVÁN
 alapított 1881. évben.
China-ezüst árukból gyári raktár! Minden óráért 2 évi lelkiismeretes jótállás!
 Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik. Vidéki megrendelések gyorsan és lelkiismeretesen teljesítenek!
 Ajánlja nagy választéku óra, ékszer, arany és ezüstáru raktárát, melyben mindenkor a legújabb divatu áruk bámulatos olcsó áron kaphatók.
 Araay női óra 12.— frttól feljebb
 Arany férfi óra 20.— „ „
 Ezüst óra 6.— „ „
 Nikl óra 3.— „ „
 Ingaóra 6.— „ „
 Arany gyűrű (14 karat) 2. 1/2 „ „
 Arany függő (14 karat) 1. 1/2 „ „
 Alkalmi ajándékoknak való különféle tárgyakból nagy választék. Legfinomabb **chronometrikus** pontosságú órákülönlegességek mindenkor raktáron vannak.